

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון ק"ל, פרשת וישב תשפ"ב

שלחן שבת עם האור החיים

כי אם זכרתני - פתרון הגפן הפורחת בחלום

כף פרעה, וכשפתר יוסף לשר המשקים שיחזור לשמש לפני פרעה, פתר בזה רק את החלק השני, שסוחט את הענבים אל כוס פרעה, אבל עדיין לא פתר את החלק הראשון של החלום שבו ראה גפן שעמדה לפניו והיא פורחת ומעלה נץ, ואף שאת ענין שלושת השריגים פתר שהם כנגד שלושה ימים, מכל מקום לצורך זה היה די בכך שיחלום שיש לפניו שלוש אשכולות של ענבים וסוחט אותם אל כוס פרעה.

ישראל נמשלו לגפן

לכך הוסיף יוסף, שאת החלק הראשון של החלום יש לפתור באופן זה, שהרי ישראל נמשלו לגפן, כפי שדרשו בגמרא (חולין צב, א). את הפסוק (תהלים פ, ט) 'גפן ממצרים תסיע' אלו ישראל שנמשלו לגפן, וזהו שחלם שר המשקים 'והנה גפן לפני, כלומר, יוסף העומד לפניו בבית האסורים, 'והוא כפרכת עלתה נצה, כלומר, תפרח ותצמח, וכמו כן יעלה יוסף ויפרח מדרגה לדרגה, וכיון שראה יוסף את ענין יציאתו מבית האסורים כחלק מפתרון חלום שר המשקים לכך היה סבור שענין זה יתקיים על ידי שר המשקים, ומשום כך פירש לו ענין זה וביקש ממנו שיזכור לקיימו.

גדולת יוסף ע"י שר המשקים

ואכן גם חלק זה של פתרון החלום נתקיים לבסוף, שעל ידי שר המשקים יצא יוסף מבית האסורים, אלא שלא היה זה תלוי ברצונו ובחירתו של שר המשקים, אלא סיבב הקב"ה שפרעה יחלום חלום ולא ימצא לו פתרון, ואז יזכר שר המשקים ביוסף ויזכירנהו.

התביעה על שתלה ברצונו של שר המשקים

ובאמת כוונת חלום זה ופתרונו היה ללמד את יוסף שעל ידי שר המשקים תיסבב ענין יציאתו לחירות ועל ידי זה יעלה מעלה מעלה, אבל לא כפי שהיה סבור יוסף שהענין תלוי ברצונו של שר המשקים, ולכך ביקש ממנו לזכרו, אלא הכל תלוי ברצונו הקב"ה, וברצונו כן יסבב הצלת יוסף גם בעל כרחו של שר המשקים, וכפי שאמר שר המשקים (להלן מא, יב) 'ושם אתנו נער עברי עבד לשר הטפחים' ודרשו חז"ל שלא רצה שר המשקים בטובתו, אלא הרבה בגנותו, ואף על פי כן סיבב הקב"ה שיעלה לגדולה על ידו.

ולכך נענש יוסף לשהות בבית האסורים שנתיים נוספות, לפי שלא היה לו לבקש משר המשקים לזכרו, אלא היה לו לסמוך על הקב"ה שיסבב ענין הצלתו על ידי שר המשקים גם אם לא יהא זה ברצונו של שר המשקים.

כי אם זכרתני אתה פאשר ייטב לה ועשית נא עמדי חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה (מ, יד).

בקשת הזכירה

לאחר שפתר יוסף הצדיק את חלומו של שר המשקים לטובה, ובישר לו שפרעה יחזירנו למשמרתו הראשונה, הוסיף וביקש ממנו שלאחר שיתקיים פתרון החלום ויחזור לשרת לפני פרעה, יעשה עמו חסד ויזכרנו, ויזכיר לפני פרעה שלחנם הוא נמצא בבית האסורים. ומסיימת הפרשה בפסוק 'ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו', ורק לאחר שנתיים ימים כשפרעה חלם את חלומותיו נזכר שר המשקים ביוסף והזכירו אל פרעה.

ואמרו חז"ל במדרש, שרק מפני שביקש יוסף ביקש משר המשקים שיזכרנו ויזכירו לטובה לפני פרעה, ולא בטח בהשם לבדו, נגזר עליו משמים שישאר בבית האסורים שנתיים נוספות, ודרשו עליו את הפסוק (תהלים מ, ה) 'אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים', זה יוסף, שבנה אל רהבים - הוא שר המשקים לבקשו שיזכירנו.

מדוע ביקש ממנו

יש להבין, מדוע באמת שם יוסף הצדיק את בטחונו בבשר ודם, ופנה אל שר המשקים בבקשה שיזכירנו, ולא בטח בקב"ה לבדו שידאג לו ויוציאנו משם.

חלק מפתרון החלום

עוד יש לדקדק בסדר הפסוקים, שהסמיך יוסף את בקשתו מיד לאחר פתרון החלום, ורק לאחר גמר בקשתו נאמר ששר האופים ראה כי טוב פתר לשר המשקים, שמשמע שבקשת יוסף משר המשקים שיזכרנו היא חלק מפתרון החלום, ורק לאחר בקשה זו הסתיים פתרון החלום. וכן משמע גם מהלשון 'כי אם', שהוא המשך וטעם לפתרון החלום.

פתרון חלום הגפן

ונראה בביאור הענין, שחלום שר המשקים היה מורכב משני חלקים החלק הראשון, 'והנה גפן לפני, ובגפן שלשה שריגים, והוא כפרכת עלתה נצה הבשילו אשפלתיה ענבים', והחלק השני הוא 'וכוס פרעה בידי ואקח את הענבים ואשחט אתם אל כוס פרעה ואתן את הכוס על

אור הישועות

ישועות, סיפורים ועובדות נפלאים
בזכות רבינו

בזכות לימוד אור החיים הק' - זרק הכלי הטמא מרשותו

תאמרו כך, איני מוותר על יום אחד מהימים הראשונים, אני בטוח בכך שבזכות אני יודע את האור החיים הק' בעל פה על לשונו, לא יפול יום אחד מהימים הראשונים, כולם נתהפכו לזכות! היינו שהרגיש בנפשו בזכות ספר אור החיים הק' זכה לתשובה מאהבה וכל העוונות נתהפכו לזכויות.

ואמר האדמו"ר מרחמסטריווקא שליט"א מארה"ב שיש בזה עצה טובה לדורינו החלוש, שקשה להרבות בתעניות וסיגופים לתקן חטאת נעורים, הרי יכולים לבא לתיקון הנפש ע"י התעצמות בספה"ק אור החיים הק'. כמ"ש בשם הרה"ק מרוז'ין שלימוד לשון זה"ק מסוגל לזכך הנשמה, אך לא כל אדם זוכה שיהיה לו דרגת נשמה, אך דרגת נפש יש לכל יהודי, ולשון אור החיים הק' מזכך הנפש. - כך כתוב שם בשם הרה"ח רבי חיים וייטמן ששמע מהרה"ק מהוסיאטין בשם הרה"ק מרוז'ין, וכידוע שלא היה נכנס הרה"ק מהוסיאטין לערוך שולחנו הטהור לפני שסיים לימוד אור החיים הק' על הפרשה

(שיעורי הגרמ"י רייזמן - ט"ו תמוז ע"ז)

בספר 'אמרות טהורות' מסופר שבשעה שהאדמו"ר סיפר מה ששמע מחמיו (האדמו"ר מסקווירא זצ"ל) על הספה"ק אור החיים הק', היה לאחד מהנוכחים כלי טמא בכיסו, ונתעורר מדבריו וישב ללמוד אור החיים הק', וקבע בו קביעות. לא עברו ימים מועטים וקיים מצות ביעור חמץ.

ואמר האדמו"ר שבכל ספר אור החיים הק' אינו מדבר כלל מכלים טמאים ואינטרנט, אלא שהספר משפיע קדושה על האדם באופן שממילא הוא מבין לזרוק מה שצריך לזרוק מביתו.

ואמר בשם הרה"ח רבי משה בטלן מעשה מרבי חיים דוד דוקטור שבתחילה לא נהג כשלומי אמונה ישראל, והרה"ק רבי דוד לעלזבער הביאו לפני הרה"ק מלובלין זי"ע ונהפך לעובד ה' גדול.

בסוף ימיו נכנס התפארת שלמה לבקר אותו כשהיה על ערש דוי, ומצא אותו שוכב על האדמה בבכיה גדולה. התפארת שלמה הבין שהוא בוכה על שנותיו הראשונות שלא נהג בהם כראוי, ואמר לו 'אל תבכו, הימים הראשונים יפלו'. אמר לו רבי חיים דוד דוקטור 'ראדומסקער רב, אל

יום החתונה נקבע בדיוק שנה לתפילה על הציון הק'

התפללתי כך, הייתי בחור כבר לא צעיר, והתפללתי בכל כוחי שאמצא את השידוך המתאים לי. כשיצאתי מהציון הק' בדרכי חזרה לביתי, הרגשתי כי זו היתה תפילה מרוממת שעלתה היישר לכסא הכבוד.

לאחר כשנה זכיתי, ובס"ד התארסתי. קבענו תאריך לחתונה, וכשבדקתי בתאריך העברי, הופתעתי לגלות כי יום החתונה נקבע לתאריך יום ההילולא - טו' תמוז. וכך, שנה לאחר אותה תפילה מרוממת על שנינו קברו של האור החיים הקדוש זכיתי ועמדתי תחת החופה.

לימים התברר לי, שגם זוגתי היתה באותו לילה בציון הק' והתחננה לישועה, וכך בזכות רבינו האור החיים הק', נשאנו יחדיו בתאריך ט"ו בתמוז יומא דהילולא הק', זכותו יגן עלינו.

(גל' מקבץ ניסים)

רציתי לשתף את הקוראים בחוויה וישועה. לפני כשנה נסעתי לירושלים להתפלל בכותל המערבי.

בזמן שהמתנתי לאוטובוס בתחנה המרכזית, יצא לי לדבר עם אחד האנשים שגם עמד והמתין לאוטובוס, ותוך כדי הדברים סיפר לי שהוא בדרכו לקברו של האור החיים הקדוש, והמליץ לי וביקש שאצטרף אליו לנסיעה לקבר אור החיים הקדוש כיון שבאותו יום חל יום ההילולא שלו.

בתחילה סירבתי, בתוכנתי היה לנסוע לכותל המערבי ולא לקבר אור החיים הקדוש, אך האיש שב והפציר רבות והצביע על השאטלים שניצבו בתחנה. לאחר הפצרות ושיכנועים הסכמתי והצטרפתי איתו לנסיעה.

הגענו לציון הקדוש, והתפללתי ממש ממעמקי הלב, והיה לי הרגשה מאד מרוממת. איני יודע להסביר מדוע, אולי האווירה במקום והקדושה גרם לי להתפלל תפילה כזו אמיתית מעומק הלב שהרבה זמן לא

בְּאוֹר הַהֵלֶכֶה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

כשאביו מצוה עליו שיכנס למקום שהבן יודע שהוא מסוכן

למציאות שמואל, כי שם שכח ודאי הזיקא כי ישמע שאל שמושח את דוד למלך במקומו ואין לך שכח היזקא כזו, משא"כ חשש שמא הגוי יעליל עליו אינו קרוי שכח הזיקא. וממנה נשמע למה שלפנינו שאחים לא היה ודאי שכח הזיקא, כי לא יעלה על דעת יעקב שכל כך ישנאוהו בגדר שלא יציל מידם שליחות מצוה. וגם ההיא דסולם רעוע שאמרו בקידושין (דף לט ע"ב), שכח הזיקא הוא יותר מבדיקת חור שבין יהודי לגוי, וממציאות האחים שאינם חשודים כל כך להרע לאחיהם..., עכ"ל האור החיים עייני שם.

וכתבו האחרונים שלפי דבריו, אם הסכנה ברורה אל ילך בשליחותו, אך אם אין הסכנה ברורה ילך ושלוחי מצוה אינם ניזוקים.

על מה לעשות ביטוח על אש או על גניבה וסייעתא מדברי רבינו האור החיים הק'

הם מתפללים להצלחתם, אבל כנגד האש יוכל בעה"ב להתפלל ולהינצל ממנה. ויש להוסיף על כך את דברי רבינו אור החיים (בראשית לו כא) שכתב שהאדם בעל בחירה ורצון יכול להרוג מי שלא נתחייב מיתה, משא"כ חיות רעות לא יפגעו באדם אם לא נתחייב מיתה לשמים. וא"כ ה"ה בנידוננו קשה יותר להתמודד עם גנב בעל בחירה מאשר להינצל מאש.

ואם החנות נמצאת בבנין שמחללים בו שבת, יברח משם, ואם אינו יכול, יעשה ביטוח נגד אש, מאחר ונאמר במסכת שבת (דף קט ע"ב) 'אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת, שנאמר 'ואם לא תשמעו אלי לקדש את יום השבת... והצתי אש בשעריה...'. ומעשה באחד מגדולי ישראל שקרא לדין תורה יהודי שחילל שבת בשכונתו, שאלו הלה מה עסק חילול השבת לדיני ממונות? השיבו מאחר וחילול שבת גורם לשריפה, א"כ באנו לדין הרחקת גזיקין, שמרחיקים מהתנור כך וכך, כמבואר בפרק שני דבבא בתרא, וכך ברצוני להרחיק ביתי מחשש שריפה, עכ"ל הנפלאים.

דנו הפוסקים, האם מותר להיכנס למקום סכנה כשהאב שולחו, והבן יודע שהסכנה גדולה?

והנה כתב רבינו האור החיים (בפרשתנו לו יג) וז"ל: לכה ואשלחך אליהם, פי' לכה אצל אחיך ואם אתה חושש לשנאתם הנני מלווהך ושולחך בדבר מצוה שתלך בשליחותי ושלוחי מצוה אינם נזוקים, ועשאו שליח להחזיר לו תשובה שבה אפילו למאן דאמר (בפסחים דף ח ע"ב) שלוחי מצוה אינם נזוקים דוקא בהליכתן אבל לא בחזרתן, במציאות זה עשאו שליח גם בחזרתו, ומעתה הוא בטוח שישוב בשלום אצל אביו, והגם שהיו אחיו שונאים אותו ושכח הזיקא סובר יעקב כדעת רבנן שחולקים עם פלימו (בפסחים שם)... וסוברים שיש לחלק בין מציאות שלפנינו

שאלה. אדם פתח חנות ורוצה לבטח את רכושו מאש ומגנבים, אך אין לו כסף לשניהם, והוא מסתפק במה לבחור, בביטוח נגד אש או בביטוח נגד גנבים?

האחרונים כתבו (ראה חשוקי חמד ברכות סג, א) נראה שיעדיף את הביטוח מגנבים, וכדלהלן: יעקב אבינו אמר ללבן 'זה עשרים שנה אנכי עמך, רחליך ועזיך לא שכלו' (בראשית לא לח), כלומר נעשו לו ניסים במשך עשרים שנה, שהצאן לא שיכלו ולא הפילו. מאידך אמר 'מידי תבקשנה, גנובתי יום וגנובתי לילה' (שם לא לט). ויש להבין למה לא נעשה ליעקב נס גם בענין זה, שלא ישלטו הגנבים בצאן?

תשובה על כך השיב ה'דעת שרגא' (בראשית עמוד רלט), נאמר בברכות דף סג ע"א 'אמר רבא בכל דרכיך דעה... אפילו לדבר עבירה, אמר רב פפא [גירסת העין יעקב] היינו דאמרי אינשי גנבא אפום מתחרתא רחמנא קיי'. לכן ליעקב אבינו נעשו ניסים שהעיזים לא שיכלו, אבל לעומת הגנב העומד ומתפלל להשי"ת שיצילח בגניבה לא נעשה לו נס, כי גדול כח התפילה, יעו"ש. ולכן מסתבר שיש להעדיף לבטח מגנבים כי

חידה שבועית:

וְהָיָה גֵפֶן לְפָנַי, וּבְגִפְנֵי שְׁלֵשָׁה שָׂרִיגִים, וְהוּא כְּפָרְחַת עֵלְתָהּ נֹצֵה הַבְּשִׁילֹו אֲשֶׁרְלָתֶיהָ עֲנָבִים (מ, י).

מה מבאר רבינו איך פתר יוסף את החלק הראשון של החלום שבו ראה שר המשקים גפן שעמדה לפניו והיא פורחת ומעלה נץ?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com

או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבריש הגליון.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'באור החיים'.

פרקי חיים ותולדות איש האלוקים, רבינו האור החיים זי"ע. עם איורים, תמונות ומסמכים נדירים, השופכים אור על חיי רבינו ומאורעות התקופה.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

דבר יום ביומו

חשוון
שנת ה'תשע"ו

חיים פולחם היום

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים זי"ע
חידושים והנהגות להלכה
קטעים מותאמים לענייני של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות כחיי והליכות רבינו אור החיים
מצוות מותרות"ג במשנת רבינו
מדור שבחי חיים

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בתנחומים הספרים המובהרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

ללמד אור החיים הקדוש אחר סעודת

שבת ביום

מרון אדמו"ר מקארלין זיע"א אמר פעם לאחד, 'דער בעסטער זמן פון לערנען איז שבת נאך דעם טשאלנט!...' [העת המבחרת ללמד היא בשבת לאחר אכילת החמין], הרב החסיד ר' ניסן פילטשיק ז"ל נהג כך בכל ימיו שבשבת אחר הסעודה ישב ללמד וזאת על פי צויו של מרון זיע"א אשר צוה עליו, וכך גם כותב מרון זיע"א באגרת קדשו לאחד מחברי החבורה הקדושה (כתבי קודש מדור מכתבי קודש עמ' צח): 'ותראה שלא לישן אחר סעדת שבת סעדת היום רק תיקח ספר, והלימוד הוא ספר אור החיים הקדוש.'

(קובץ בית אהרן וישראל, שנה י"ח גליון ה')

ראה מראות אלקים

וכה דברי רבנו בהעידו על עצמו, 'נפתחו השמים וראוהו מראות אלהים בנרא קצות הארץ, ואתבונן במה שהרשיתי להתבונן בפתח דברי קדש, והעירותי ממזרחת של תורה.'

(אור החיים על התורה בראשית א' א')

פרוש ה'אור החיים' הוא אחד מהשבעים

פנים לתורה

אמר האדמו"ר מרחמסטריווקא ארה"ב שליט"א, בשם חותנו הרה"צ מסקווירא זצ"ל בשם הרה"ק מקוריץ זיע"ע, ש'אור החיים הק' על התורה הוא מהעין פנים לתורה.'

(יד אוה"ח דף שכ"ז)

דיבור אחד מדבריו מאיר את הלב לארך

זמן

וכל ספרי תלמידי הבעש"ט הק' בנויים על זה הדרך שדברי תוכחה שבהם נאמרו בנחת ובפיוס, וכגון ספר באר מים חיים או מאור ושמש וכדו' וכן ספרי זקני הקדוש בעל 'בני יששכר' זיע"ע, גם ספר קב הישר נתחבר בסגנון זה, וכן ספר אור החיים הק' שידוע שהבעש"ט הגיד מגדלת נשמתו זיע"ע, ובכל מקומות החסידים הגו תמיד בספרים כגון אלו דיקא, ודבור אחד מדבריהם שנאמר מתוך אהבת וחבת ישראל האיר בלבות השומעים לארך זמן.

(שפע חיים ירח האיתנים ח"ב ע' ו')

לימוד בספר אור החיים הקדוש

הכנה לשבת קדש

ממנהגי רבותינו הקדושים מסטאלין קארלין הוא ללמד בספר הקדוש 'אור החיים' בכל ליל ששי, וכן מובא ברשימות הרה"ק הרי"מ מקאזיניץ זיע"א, "אור ליום ו' ערב שבת קדש פעם אחת בלילה בחדרו הקדוש קדם שהלכתי לישן אמר לי מרון אדמו"ר הזקן זיע"א בזה"ל: זאלסט לערינען אור החיים" [ראה ללמד מספר אוה"ח הק'], ובברכת אהרן עמ' קפא, ליל ששי פרשת ויחי נכנס למרון אדמו"ר מוהרא"א מקארלין זיע"א אחרי למוד האור החיים הקדוש, ובתוך הדברים שאל אם בכל פעם לומדים כולם והוסיף מוהרא"א ואמר, 'דאנערשטיג באנאכט מוזין אלע לערנען אור החיים' [בליל ששי לומדים כל מספר אור החיים הקדוש], והזכיר מה שהביא האור החיים שגואל האחרון יהיה משה רבנו ע"ה והוא מתעכב כל כך שאינו רוצה לבוא מפני שמבטלים מן התורה.

ובילקוט מאמרים מאמר א' אות ט' מביא, 'ידוע מזקני החסידים שבעת שציוה שילמדו אוה"ח הק' בליל ששי כשהגיע לארץ הקדש הוסיף שזה סגולה לקבל נועם קדשת השבת, ולימים כשחזר לארץ הקודש שאל את החסידים אם אכן מרגישים העריבות של קדושת השבת במידה יתירה על ידי לימודם אור החיים הקדוש בליל ששי.

(קובץ בית אהרן וישראל שנה י"ח גליון א')

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש יוצאין מכון 'אור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון יהודי מבית פון קליק.

אז אוך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 033-100-000
מקישים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

חייגו: 073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: 02-8043333